

ತೊಗರಿ

ತೊಗರಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯದ ಬೆಳೆ, ತೊಗರಿ ನಮ್ಮ ದಿನನಿತ್ಯದ ಆಹಾರದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿದ್ದು ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ಸಸಾರಜನಕ ಅಂಶ (ಶೇಕಡ 20)ವನ್ನು ಕೊಡಬಲ್ಲ ಧಾನ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇತರೆ ಏಕದಳ ಧಾನ್ಯಗಳಾದ ಬತ್ತ, ಗೋಧಿ, ರಾಗಿ ಹಾಗೂ ಜೋಳಗಳೊಂದಿಗೆ ದಿನನಿತ್ಯದ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಸಮತೋಲನ ಆಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಬೆಳೆಯಿಂದ ಬೇಳೆಯೇ ಅಲ್ಲದೆ ಹಸಿರು ತರಕಾರಿಯನ್ನು ಸಹ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಇದನ್ನು ರಾಗಿ, ನೆಲಗಡಲೆ, ಜೋಳ ಮತ್ತು ಮುಸುಕಿನ ಜೋಳ ಬೆಳೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಸುಧಾರಿತ ತಳಿಗಳು

	ತಳಿಗಳು	ಅವಧಿ (ದಿನಗಳಲ್ಲಿ)	ವಿಶೇಷ ಗುಣ
1	ಟಿ.ಟಿ.ಬಿ-7	150-200	ಬೇಳೆಗೆ ಸೂಕ್ತ
2	ಬಿ.ಆರ್.ಜಿ-1	170-190	ಬೇಳೆ ಮತ್ತು ಹಸಿರು ತರಕಾರಿಗೆ
3	ಬಿ.ಆರ್.ಜಿ-2	170-190	ಬೇಳೆಗೆ ಸೂಕ್ತ
4	ಬಿ.ಆರ್.ಜಿ-5	150-170	ಬೇಳೆ ಮತ್ತು ತಡವಾದ ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಸೊರಗು ರೋಗಕ್ಕೆ ತಡೆಯುವ ಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ
5	ಐ.ಸಿ.ಪಿ. 7035	160-170	ಬಂಜೆರೋಗ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ

ಬಿತ್ತನೆ ಕಾಲ

ಮೇ-ಜುಲೈ ತಿಂಗಳುಗಳು ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಕಾಲ. ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು (ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ)

ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜ :	
ಪೂರ್ಣ ಬೆಳೆಯಾದಲ್ಲಿ	15 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ
ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆಯಾದಲ್ಲಿ	7.5 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ
ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ/ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್	7.5 ಟನ್
ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳು :	
ಸಾರಜನಕ	25 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ
ರಂಜಕ	50 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ
ಪೊಟ್ಯಾಷ್	25 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ
ಗಂಧಕ	20 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ
ಸತುವಿನ ಸಲ್ಫೇಟ್	15 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ
ಸೋಡಿಯಂ ಮಾಲಿಬ್ಡೇಟ್	60 ಗ್ರಾಂ
ಜೀವಾಣು ಗೊಬ್ಬರಗಳು :	
ರೈಜೋಬಿಯಂ ಜೀವಾಣು	500 ಗ್ರಾಂ
ರಂಜಕ ಕರಗಿಸುವ ಜೀವಾಣು	500 ಗ್ರಾಂ

ತೊಗರಿ ಕಾಯಿಕೊರಕದ ಸಮಗ್ರ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕ್ರಮಗಳು

ಈ ಪೀಡೆಯ ಹತೋಟಿ ಕೇವಲ ಕೀಟನಾಶಕಗಳ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಸಮಗ್ರ ನಿರ್ವಹಣಾ ಪದ್ಧತಿಗಳಾದ ಬೇಸಾಯ ಕ್ರಮ, ಕೈಯಿಂದ ಹುಳು ಆರಿಸಿ ನಾಶಪಡಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಜೈವಿಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅವಶ್ಯವಿದ್ದಾಗ ತಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ.

ಬೇಸಾಯ ಕ್ರಮಗಳು

- ಆಳವಾಗಿ ಮಾಗಿ ಉಳುಮೆ ಮಾಡುವುದು.
- ಜುಲೈ 15ರೊಳಗೆ ಏಕ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಿತ್ತನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.
- ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡುವುದು
- ಬೆಳೆ ನಿಲುವಿಗಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಎತ್ತರವಾಗಿ ಕವಲೊಡೆದ ರೆಂಬೆಗಳನ್ನು ಹೊಲದಲ್ಲಿ ನೆಡುವುದರಿಂದ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಕುಳಿತು ಹುಳುಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು.
- ಮರಿ ಹುಳು ದೊಡ್ಡವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕೈಯಿಂದ ಆರಿಸಿ ನಾಶಪಡಿಸುವುದು.
- ಮೊಹಕ ಬಲೆ ಬಳಸಿ ಕೀಟದ ಹಾವಳಿ ಪ್ರಮಾಣ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ. ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ 8-10 ಮೋಹಕ ಬಲೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಬೇಕು ಹಾಗೂ 20 ದಿವಸಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಮೋಹಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು (ಲೂರ್) ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ದಿನ 5 ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಪತಂಗಗಳು ಮೋಹಕ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದರೆ ಸೂಕ್ತ ಹತೋಟಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಜೈವಿಕ ಕ್ರಮಗಳು

ಹುಳುಗಳು 2ನೇ ಹಂತದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ 500 ಎಲ್.ಇ. ನಂಜುರೋಗ ಬೀಜಾಣುವನ್ನು (ಎನ್.ಪಿ.ವಿ) 1250 ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 0.1 ಟೀಪಾಲ್ ಮತ್ತು ಶೇಕಡ 0.5ರಂತೆ ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಬೆರೆಸಿ ಸಾಯಂಕಾಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಿಂಪರಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಮರಿಹುಳುಗಳಿಗೆ ನಂಜುರೋಗ ತಗುಲಿ ತಲೆ ಕೆಳಗಾಗಿ ನೇತಾಡುತ್ತಾ ಸಾಯುತ್ತವೆ.

ಬೇವಿನ ಬೀಜದ ಕಷಾಯದ ಸಿಂಪರಣೆ

ಎನ್.ಪಿ.ವಿ. ಸಿಂಪಡಿಸಿದ 10 ರಿಂದ 15 ದಿನಗಳ ನಂತರ ಶೇಕಡ 5ರ ಬೇವಿನ ಬೀಜದ ಕಷಾಯವನ್ನು ಸಿಂಪರಣೆ ಮಾಡುವುದು. ಈ ಕಷಾಯ ತಯಾರಿಸಲು 50 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ ಪುಡಿ ಮಾಡಿದ ಬೇವಿನ ಬೀಜವನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ 10 ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ನೆನೆಸಿ. ಇದರಿಂದ ಬಂದ ದ್ರಾವಣಕ್ಕೆ 1000 ಗ್ರಾಂ ಸಾಬೂನಿನ ಪುಡಿ ಹಾಕಿ, 1000 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಒಂದು ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸಿಂಪರಣೆ ಮಾಡಿ.

ಕೀಟ ನಾಶಕದ ಬಳಕೆ

ಬೇವಿನ ಕಷಾಯ ಸಿಂಪಡಿಸಿದ 10 ರಿಂದ 15 ದಿವಸಗಳ ನಂತರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಕಂಡು ಬಂದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವ ಹಾಗೆ ಕಾಯಿಕೊರಕದ ಹುಳುವಿನ ಹತೋಟಿಗೆ ಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಿ.

ರೋಗಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಹತೋಟಿ ಕ್ರಮಗಳು

ಸೊರಗು ರೋಗ

ರೋಗ ಪೀಡಿತ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿದ 45-60 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಸಿಗಳು ಬಾಡುವುದನ್ನು ಮೊದಲಿಗೆ ಕಾಣಬಹುದು. ಹೂ ಬಿಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರೋಗ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡು ಬಂದು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಗುಂಪುಗುಂಪಾಗಿ ಗಿಡಗಳು ಒಣಗುತ್ತವೆ.

ಹತೋಟಿ ಕ್ರಮಗಳು

1. ಕೊಯ್ಲಿನ ನಂತರ ರೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದ ಕೊಳೆಗಳನ್ನು ಬೇರು ಸಹಿತ ತೆಗೆದು ನಾಶಮಾಡುವುದು.
2. ಭೂಮಿಯನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಮಾಗಿ ಉಳುಮೆ ಮಾಡುವುದು.

3. ಕಾರ್ಬಂಡಜಿಮ್ (2 ಗ್ರಾಂ ಪ್ರತಿ ಕಿಲೋ ಬೀಜಕ್ಕೆ) ಅಥವಾ ಟ್ರೈಕೋಡರ್ಮ್ ಜೈವಿಕ (5 ಗ್ರಾಂ ಪ್ರತಿ ಕಿಲೋ. ಬೀಜಕ್ಕೆ) ಬೀಜೋಪಚಾರ ಮಾಡಿದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು.
4. ಸೂರಗು ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ತಳಿಯನ್ನು ರೋಗಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವುದು.
5. ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಏಕದಳ ಧಾನ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಬೆಳೆ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡುವುದು.
6. ತೊಗರಿ ಜೊತೆಗೆ ಜೋಳವನ್ನು ಅಂತರ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದರಿಂದ ರೋಗದ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು.

ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ: ತೊಗರಿಗೆ ಬೀಳುವ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕೀಟಗಳ/ ರೋಗಗಳ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಹತೋಟಿ ಕ್ರಮ

ಕೀಟ/ ರೋಗಗಳು	ಮುಖ್ಯವಾದ ಚಿಹ್ನೆಗಳು	ಕೀಟ/ರೋಗ ನಾಶಕಗಳು	1 ಲೀ. ನೀರಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಪ್ರಮಾಣ	ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಪ್ರಮಾಣ	ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾದ ಕಾಲ ಮತ್ತು ವಿಧಾನ
ಕೀಟಗಳು					
ಗೂಡು ಮಾರು ಹುಳು	ಹೂ ಗೊಂಚಲು ಮತ್ತು ಎಳೆಯ ಸುಳಿಯನ್ನು ಮುದುಡಿ ಬಲೆ ಕಟ್ಟುವುದು	ಮಿಥೊಮಿಲ್ -40 ಎಸ್.ಪಿ	2 ಗ್ರಾಂ.	2812.5 ಗ್ರಾಂ	ಹೂ ಬರುವ ಮೊದಲು 500 ಲೀ. ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಸಿಂಪರಿಸಿ.
ಕಾಯಿ ಕೊರೆಯುವ ಹುಳು	ಹೂವಿನ ಮೊಗ್ಗು ಮತ್ತು ಕುಡಿಗಳನ್ನು ತಿಂದಿರುವುದು ಮತ್ತು ಕಾಯಿಯ ಮೇಲಿನ ರಂಧ್ರಗಳು	ಎಂಡೋಸಲ್ಫಾನ್ -35 ಇ.ಸಿ. ಅಥವಾ ಕ್ಲೋರೋಪರೈರಿಫಾಸ್ 20 ಇ.ಸಿ. ಅಥವಾ ಇಂಡಾಕ್ಸಾಕಾರ್ಬ್ 14.5 ಎಸ್.ಪಿ ಅಥವಾ ಸ್ಟೆನೋಸಾಡ್ 45 ಎಸ್.ಪಿ. ಅಥವಾ ಮ್ಯಾಲಾಥಿಯಾನ್ ಶೇ.5 ಧೂಳು	2 ಮಿ.ಲೀ. 2 ಮಿ.ಲೀ. 1 ಮಿ.ಲೀ. 0.25 ಮಿ.ಲೀ.	2500 ಮಿ.ಲೀ. 2500 ಮಿ.ಲೀ. 612.5 ಮಿ.ಲೀ. 187.5 ಮಿ.ಲೀ.	ಹೂವಾಗುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ 500 ಲೀ. ದ್ರಾವಣ ಸಿಂಪರಿಸಿ. ಅಥವಾ 25 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ಧೂಳು ಉದುರಿಸಿ, 15 ದಿನಗಳ ನಂತರ ಮತ್ತೆ ಸಿಂಪರಿಸಿ ಅಥವಾ ಧೂಳೀಕರಿಸಿ
ಬಂಜೆ ರೋಗ	ರೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದ ಗಿಡದ ಎಲೆಗ್ಗು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿ ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹಳದಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಹಸಿರು ಮಚ್ಚೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು				1) ನಂಜಾಣು ಮತ್ತು ನುಸಿಯು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ತೊಗರಿಯ ಕೂಳೆ, ಬದುಗಳ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಹಿತ್ತಲಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಬಹುವಾರ್ಷಿಕ ತೊಗರಿ ಗಿಡಗಳ ಮೇಲೆ ಆಸರೆಪಡುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂತಹ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ನಾಶಪಡಿಸುವುದರಿಂದ ರೋಗವನ್ನು ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿಡಬಹುದು. 2) ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ರೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವುದರಿಂದ ಸೋಂಕು ಆರೋಗ್ಯಕರ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಹರಡುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದು. 3) ನುಸಿ ನಾಶಕಗಳಾದ ಡೈಕೋಫಾಲ್ 30 ಇ.ಸಿ. 2.5 ಮಿ.ಲೀ. ಅಥವಾ ಪ್ರೊಫಿನೋಫಾಸ್ 0.4 ಮಿ.ಲೀ. ಒಂದು ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿದ 30 ಮತ್ತು 45 ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಸಿಂಪರಿಸಬೇಕು. 4) ಬಂಜೆ ರೋಗ ನಿರೋಧಕ, ಐ.ಸಿ.ಪಿ 7035 ತಳಿಯನ್ನು ರೋಗ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದು.
ಸೂರಗು ರೋಗ	ರೋಗ ಪೀಡಿತ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿದ 45-60 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಸಿಗಳು ಬಾಡುವುದನ್ನು ಮೊದಲಿಗೆ ಕಾಣಬಹುದು.				ರೋಗ ಬಂದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ನಾಶಪಡಿಸಿ 1. ಕೊಯ್ಲು ನಂತರ ರೋಗಕ್ಕೆ ತಲುತಿಸಿದ ಕೂಳೆಗಳನ್ನು ಬೇರು ಸಹಿತ ತೆಗೆದು ನಾಶಮಾಡುವುದು. 2) ಭೂಮಿಯನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಮಾಗಿ ಉಳುಮೆ ಮಾಡುವುದು. 3) ಕಾರ್ಬಂಡಜಿಮ್ (2

	<p>ಹೂ ಬಿಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರೂಗ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡು ಬಂದು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಗುಂಪಾಗಿ ಗುಂಪಾಗಿ ಗಿಡಗಳು ಒಣಗುತ್ತವೆ.</p>			<p>ಗ್ರಾಂ ಪ್ರತಿ ಕಿಲೋ. ಬೀಜಕ್ಕೆ) ಅಥವಾ ಟ್ರೈಕೋಡರ್ಮ ಜೈವಿಕ ಜೀವಿ (5 ಗ್ರಾಂ ಪ್ರತಿ ಕಿಲೋ ಬೀಜಕ್ಕೆ) ಬೀಜೋಪಚಾರ ಮಾಡಿದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು. 4) ಸೊರಗು ರೋಗ ನಿರೋಧಕ, ಮಾರುತಿ (ಐ.ಸಿ.ಪಿ. 8863) ತಳಿಯನ್ನು ರೋಗಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವುದು. 5) ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಏಕದಳ ಧಾನ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಬೆಳೆ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡುವುದು. 6) ತೊಗರಿ ಜೊತೆಗೆ ಜೋಳವನ್ನು ಅಂತರ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದರಿಂದ ರೋಗದ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು.</p>
--	--	--	--	---

ಬಂಜೆ ರೋಗ

ಬಂಜೆ ರೋಗವು ನಂಜಾಣುವಿನಿಂದ ಬಾಧಿತವಾಗಿ ಒಂದು ಗಿಡದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಗಿಡಕ್ಕೆ ನಂಜಾಣು ಪೀಡಿತ ನುಸಿಯು ಸಹಾಯದಿಂದ ಹರಡಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಮೊದಲಿಗೆ ರೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದ ಗಿಡದ ಎಲೆಗಳು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿ ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹಳದಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಹಸಿರು ಮಚ್ಚೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಗಿಡಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕುಂಠಿತಗೊಂಡು, ಹೂ ಮತ್ತು ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ರೋಗದ ತೀವ್ರತೆ ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ ಗಿಡಗಳು ಬೂದಿ ರೋಗಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತುತ್ತಾಗುತ್ತವೆ.

ಹತೋಟಿ ಕ್ರಮಗಳು

1. ನಂಜಾಣು ಮತ್ತು ನುಸಿಯು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ತೊಗರಿಯ ಕೊಳೆ, ಬದುಗಳ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಹಿತ್ತಲಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಬಹು ವಾರ್ಷಿಕ ತೊಗರಿ ಗಿಡಗಳ ಮೇಲೆ ಆಸರೆಪಡುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂತಹ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ನಾಶ ಪಡಿಸುವುದರಿಂದ ರೋಗವನ್ನು ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿಡಬಹುದು.
2. ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ರೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವುದರಿಂದ ಸೋಂಕು ಆರೋಗ್ಯಕರ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಹರಡುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದು.
3. ನುಸಿ ನಾಶಕಗಳಾದ ಡೈಕೋಫಾಲ್ 20 ಇ.ಸಿ. 2.5 ಮಿ.ಲೀ. ಅಥವಾ ಪ್ರೊಫಿನೋ ಫಾಸ್ 0.4 ಮಿ.ಲೀ. ಒಂದು ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿದ 30 ಮತ್ತು 45 ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
4. ಬಂಜೆ ರೋಗ ನಿರೋಧಕ, ಐ.ಸಿ.ಪಿ 7035 ತಳಿಯನ್ನು ರೋಗ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದು.

ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚಿನ ಬೇಸಾಯ ಕ್ರಮಗಳು

- ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ತಳಿಗಳನ್ನೇ ಬಳಸಿ.
- ಮೇ-ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿ.
- ಬೆಳೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಹಂತದಲ್ಲೇ ಕಳೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶ ಮಾಡಿ.
- ಮೇ ತಿಂಗಳ ಮೊದಲು ಬಿತ್ತುವ ಬೆಳೆಯನ್ನು 3 ಅಡಿ ಅಂತರದ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತುವುದು ಅನುಕೂಲಕರ
- ಸೊರಗು ರೋಗ ಹಾಗೂ ಬಂಜೆ ರೋಗ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆಯಾ ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ತಳಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದು.